

2. ročník / 2. číslo / šk. rok 2019/2020

KATECHÉTA

ČASOPIS PRE KATECHÉTOV
BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

BUDEM ŤA, PANE, OSLAVOVAŤ,
V
ŽE SI MA VYSLOBODIL

č. 30, 2

KATECHÉTA

Časopis pre katechétov Bratislavskej arcidiecézy

Vydáva: Diecézny katechetický úrad Bratislavskej arcidiecézy, Špitálska 7, Bratislava.
Vydané pre vnútornú potrebu katechétov Bratislavskej arcidiecézy ako občasník, v elektronickej podobe.

Zodpovedný redaktor: Mons. Mgr. Jozef Adamkovič

Redakčná rada: RNDr. Imrich Bogár, Mgr. Andrea Lengyelová, Mgr. Martina Šipošová

foto v článkoch: www.pixabay.com

NÁJDETE NÁS:

Špitálska 7
814 92 Bratislava 1
mobil: 0903 982 542
tel: 02 572 00 653
e-mail: dku@abuba.sk

www.dku.abuba.sk

NAPÍŠTE NÁM:

E-mail: dku@abuba.sk

KOREŠPONDENČNÁ ADRESA:

Rímskokatolícka cirkev
Bratislavská arcidiecéza
Špitálská 7, 814 92
Bratislava 1

OBSAH

s. 3

FORMAČNÁ TÉMA

CHRISTUS VIVIT Č.2

Svätosť v optike Sv. Otca Františka, určená katechétom Bratislavskej arcidiecézy.

s. 7

VZDELÁVANIE

ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ KATECHÉZY DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

Základné nástroje, ako pomôcť deťatú budovať si osobný vzťah s Bohom

s. 14

AKTUALITY

ROK BOŽIEHO SLOVA

Predstavenie vybraných metód čítania Božieho slova - metóda Kigali

s. 15

AKTUALITY

VEDOMOSTNÉ BIBLICKÉ SÚŤAŽE

VÝTVARNÁ BIBLICKÁ SÚŤAŽ

s. 16

AKTUALITY

METODICKÝ LIST NA VELKÚ NOC

Inšpirácia na hodinu náboženskej výchovy pre deviatakov

s. 17

AKTUALITY

CORONA-TIME A UČENIE NÁBOŽENSTVA

DOMA S JEŽIŠOM

PO STOPÁCH SVÄTÝCH

FORMAČNÁ TÉMA Č. 2

CHRISTUS VIVIT - JEŽIŠ KRISTUS STÁLE MLADÝ

Jozef Luscoň, SDB

Pokračujeme v predstavovaní apoštolskej exhortácie pápeža Františka *Christus vivit*. Budeme sa venovať II. kapitole - Ježiš Kristus stále mladý (články 22 - 63). Táto kapitola dokumentu predstavuje Ježiša ako mladého človeka. Ozaj si treba uvedomiť, že Ježiš bol počas svojho účinkovania na zemi mladý (zomrel 33 ročný!) a okolo seba mal partiu mladých apoštolov. To neboli unavení starci, ktorým už nechutil život, ale dynamickí mladí muži!

V úvahe zvýrazníme rodinného ducha, ktorý Ježiša v detstve obklopoval a o ktorý sa ako mladý muž neustále snažil. A spoluvytvárala ho aj Panna Mária, takže aj o nej bude reč. Rodinný duch sa prekloní do spirituality dobra, a táto zabezpečuje mladosť človeka.

Výzva pre kresťanov: Mať mladého ducha!

Vieme, že Ján XXIII. bol zvolený za pápeža vo vysokom veku a mnohí od neho veľa neočakávali. Mal preklenúť ťažké obdobie po Druhej svetovej vojne: Uvažovalo sa, že po ňom sa niekto nájde, kto to v Cirkvi rozhybe riadnou dynamikou.

Avšak Božia prozreteľnosť si ide svojou cestou a on sa pustil do nevidaných aktivít... Na jednom zasadaní kardinálov oznámil: „Bratia, zvolávam celo cirkevný ekumenický koncil.“ Medzi prítomnými to len tak zašumelo. Jedni boli za, iní proti. A tu jeden z najstarších kardinálov - mal už blízko k deväťdesiatke, vyskočil a skríkol: „Svätý otče, idem s vami do toho!“ Ján XXIII. sa priateľský usmial a povedal: „Vďaka za ochotu, ale nechajte to na nás mladších.“ A on už mal skoro osemdesiat rokov.

Mať mladého ducha, ach aký to dar! A ako nám ho Duch Svätý chce darovať! A ako sa dnes vidí, že ho ľudia nemajú! Skoro všade môžeme stretnúť vyhoreného človeka - je bez iskry a pätnásť roční starci nie sú ničím zvláštnym. Koľko takých je v našich triedach či rodinách... Právom sa pýtame:

KTO NÁM KRADNE DUCHA? KDE ROBÍME CHYBU?

Z akých prameňov - "duchov" človek dnes čerpá pre svoje fungovanie? (Keď vyzerá tak biedne, či dobre?). Ako je to s tým jeho najprirodzenejším prostredím, kde sa má dať dobrý duch načerpať - ako je to s jeho rodinou? Čo ju rozleptáva a čo ničí, že ani tam sa duch nadšenia nenachádza? Platí heslo: *Ak chceš sceliť rodinu, vypni doma wifinu?* Alebo je to všetko inak?

Akokoľvek, môžete o tom hodiť reč... Ale isté je, že kde je skutočný rodinný duch, tam je radosť často prítomná, tam niet obavy prejaviť svoj názor. Tam sa človek nezhodí ale vníma sa jeho krása, jeho prínos pre iných, súcitiť sa navzájom, povzbudzuje sa k radosti...

A o to má ísť aj nám pri výchove mladého človeka. Ale ak chceš vychovať pokrivený charakter, tak dlhodobo kritizuj, hádaj sa, buď depresívny, panovačný, starecký...! A hovor iným, že sú "buchty" a nič nevedia! Čo však potom prenesie mladý človek do svojej rodiny?

Rodinný duch a mladý Ježiš

Svätý otec František chce v kapitole pripomenúť mladým ľuďom, aká dôležitá je pre človeka rodina a pokojné ovzdušie v nej. Nič lepšie ako rodina sa totiž pre človeka nevymyslelo. Veď aj Ježiš sa ocitol v rodine, kde sa mali radi a láska sa splácala láskou. Dal sa formovať svojim rodičom, ktorí ho pripravovali na reálny život! Ale aj sám na sebe pracoval - Písmo hovorí, že sa vzrástol v múdrosti a v obľube u Boha i u ľudí (porov. Lk 2, 41 - 52). Ako? Čím? Nuž poslúchal, konal dobro vytváral vzťahy s ľuďmi i nebeským Otcem. Ale aby to mladý človek dokázal, musí sa cítiť milovaný. To je ovocie rodinného ducha a základ akéhokolvek "rastu" človeka. Všimnime si to u Ježiša.

Ježiš mal skutočne lásky plné rodinné zázemie - od sv. Jozefa i Panny Márie cítil pozornosť, nežnosť, dobrotu, múdrosť, istotu, zaučanie do práce... Mal prepojenia aj na širšiu rodinu. Istotne komunikoval s tetami a strýcami, robil žarty s rovesníkmi, vytváral zdravé medziludské vzťahy... Bol celkom normálny dedinský chlapec (čl. 28 - 29).

Ale aj nebeský Otec - ako dobrý Otec, ho vedie k uskutočneniu povolania a poslania - dať do poriadku všetko, čo sme hriešom pokazili. Ježiš sa veľmi cítil milovaný nebeským Otcem. Ten to sám potvrdil, keď ho pri krste v Jordáne predstavil ľuďom a uviedol ho do zamestnania: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“ O akom Ježišovom zamestnaní to hovorím? Nuž, Spasiteľa sveta (porov. Lk 3, 22).

Výzva do dnešnej doby:

KONAŤ TAK, ABY SA MLADÝ ČLOVEK CÍTI MILOVANÝ JE NAJVÄČŠÍ DAR, AKÝ MU MÔŽE DAŤ RODIČ ALEBO VYCHOVÁVATEĽ.

Skúsenosť nám však hovorí, že často krát tomu tak nie je a deti doslova žobrujú o lásku. Túto potrebu majú mladí v prirodzenej rovine. No je tu ďalšia nesmierne dôležitá výzva: Ako mladým dokázať, že aj Boh ich miluje? Toto vyžaduje prebudiť v nich zmysel pre duchovno. No dnešný konzum túto dimenziu ľudskosti zabíja!

Svätý otec prízvukuje, že je veľmi dôležité kontemplovať mladého Ježiša, aby sme videli, ako to všetko uňho prebiehalo, ako rástol v múdrosti a aby sme tak využili pre dnešných mladých večné princípy. Ak niečo z toho zvýrazníme, tak zbadáme, že Ježiš nebol izolovaný od spoločnosti. Keby sme analyzovali situácie, cez ktoré v mladosti prešiel, museli by sme skonštatovať, že ich bolo veľmi, veľa, boli pestré a vôbec nebol chránený od života.

V nej musia prebudiť um, bystrosť, vôľu, estetické cítenie... Prácou v láske sa najviac kriesi Boží obraz v človekovi. Život mladého Ježiša je toho dôkazom.

A ešte niečo sa v živote veľmi dôležité deje: každá situácia produkuje emócie a Ježiš sa im nevyhol. "Okoštoval" tento svet v plnej sile - samozrejme okrem hriechu a vedel sa v jeho ponukách - víziách, hodnotách, emóciách... vyznať. Aj vďaka rodičom ich vedel čítať a vycítiť v nich prítomnosť milujúceho Otca. Tak vyrástol na veľmi silnú osobnosť, ktorá vedela vzdorovať zlému, zlým javom v spoločnosti a ktorá sa nebála ani politických predstaviteľov tej doby (čl. 31). A tu je ďalšia obrovská výzva pre dnešné časy: musíme byť formovaní nie virtualitou ale reálnym životom. Nebáť sa ho a neutekať z neho!

Mária, mladé dievča z Nazareta

Svätý otec venuje veľkú pozornosť aj Panne Márii. Tento klenot ľudstva žiari v samom srdci Cirkvi. Keď bola mladá, prijala na "audienciu" anjela a s mladíckym elánom sa mu nebojí klásť otázky. Po tomto nezvyčajnom dialógu s nebešťanom, sa nebojí povedať Bohu "áno". Išlo o úžasnú odvalu krásnej mladej devy. Ved' do jej života vstúpilo toľko neznámych vplyvov a len Boh jej bol pri tom oporou.

Toto "áno" nebolo s obavami, ale s túžbou vstúpiť do "božskej hry" a zohrať tam dôstojnú úlohu. Mária je skutočná influencerka. Božia influencerka! (čl. 44).

VYSTÚPILA NA SCÉNU ABY SVEDČILA AKÝ NÁDHERNÝ JE BOH A ČO DOKÁŽE UROBIŤ S POKORNÝM ČLOVEKOM.

Mária bola vždy silná, fascinujúca žena, lebo čo nastalo v jej živote si vyžadovalo neustálu vieru, odvalu i výdrž! Vtiahnutá do Božských udalostí nikdy nestratila hlavu a viera v Boha ju držala nad vodou.

Sväté písmo podáva svedectvo, že Mária jasala od radosti. Ako sa k tomu dopracovala? Pochopila Ježišove vízie a uvedomovala si, o čo tu ide: Dávne sny a túžby ľudstva sa naplňali. Záchranca je tu a ona je jeho Matkou! Nečudujme sa, že jej oči boli prežiarené Duchom Svätým. On v nej sídlil a udržiaval jej ducha v nevýslovnej radosti, dynamike, odvahe, nežnosti, láske, nadšení, mladosti... Mladosť sa udržuje, ak sa duch človeka spojí s Duchom Božím. On to chcel a Mária to pochopila i oddala mu svojho ducha. To je jej tajomstvo, ktoré však platí aj dnes a aj pre nás! Máriina mladosť sa prejavila aj v tom, že nikdy počas celého svojho života nebola pasívna. Naopak! Išla poslúžiť príbuznej Alžbete, zachraňuje svoje dieťa útekem do Egypta, sprevádza Ježiša na jeho cestách, je pod krížom i vo Večeradle pri zoslaní Ducha Svätého. Uverila a preto koná! Má záujem o dianie...

Mária nikdy nezostarla. Jej mladý duch bol stále tvorivý, radostný, nadšený, pripravený na dialóg a vždy vytváral okolo seba rodinu, v ktorej sa každý dobre cítil. Z jej rýdzej ľudskosti vyvieralo to najkrajšie ľudské fluidum - voňavá rodinná atmosféra - duch, ktorý "kriesi" a prináša život. Ako vôňa pečeného chleba. A teraz bdie ako naša

Matka a chce, aby sme aj my zostali mladí a plní nadšenia. Ale nielen o to ide: Jej opravdivý ctiteľ pokračuje v tom, čo jej bolo najdrahšie: vytvára okolo seba rodinu - Cirkev - Božiu rodinu.

Mladí svätí a ich zápal konať dobro

Nečudujme sa, že tí ktorí horlivo nasledovali Ježiša a Máriu, dostali jeho ducha a stali sa svätými. Pokojne môžeme tvrdiť, že všetci svätci boli mladí. Nejde teraz o vek, ale o ich zmýšľanie, vízie, nadšenie, zdravý humor, túžbou po živote... Srdce Cirkvi je však plné aj vekom mladých svätcov (čl. 49). Ich žiarivé svedectvo nás povzbudzuje, aby sme vstali z ospalosti. Ich príklad ukazuje, čoho sú mladí schopní ak sa stretnú s Kristom.

V exhortácii Svätý otec František vymenováva celý rad mladých svätých. Ide naprieč svetom a poukazuje na Európanov, Američanov, Ázijčanov, Afričanov... Trochu ich aj charakterizuje aby bolo vidno, že sú z rôzneho prostredia: svätý Šebastián bol mladý vojenský kapitán pretoriánskej stráže. A naopak, svätý František z Assisi zase totálny pacifista. Svätá Jana z Arku bola mladá sedliačka, ktorá nezniesla nespravodlivosť páchanú na jej národe a zapája sa do otvoreného boja. Svätá Terézia z Lissieux je jej nežný protipól...

Odkaz týchto mladých pre dnešných mladých je, že každý sa môže stať svätým, ak spolupracuje s Bohom. Stať sa svätým a teda duchovne mladým nie je ťažké, len treba chcieť.

A cesta vedie cez lásku alebo inak konanie dobra. A práve "spiritualitu dobra" pápež František často pripomína. O čo ide? Nuž konať dobro môžeme hocikedy. Vždy sa nám núka niečo dobré urobiť. Táto ponuka Ducha Svätého je blízko nás. Akoby nás sprevádzala. Stačí len hodiť "výhybku" v našej duši týmto smerom.

V mysli treba prebudiť myšlienku: Čo by sa tu dalo dobré urobiť? A odpoveď - impulz Ducha Svätého nebude meškať!

Dostať toto do mladých je potrebné, nesmierne krásne i dôležité. Lebo mnohí sa už nejavia ako veriaci, ale konať dobro môžu... A ak ho urobia, stávajú sa anonymnými kresťanmi.

A po čase zakúsia, že byť dobrým sa oplatí, že to prináša radosť. (Nenadarmo sa hovorí: Ak si smutný, urob dobrý skutok, ulaví sa ti...). A ich kresťanstvo vyjde aj navonok. Ak po tejto prednáške chceme niečo dobré urobiť, tak nech je to práve toto:

NAUČME MLADÝCH, ŽE KONAŤ DOBRO JE L'AHKÉ A ŽE SA OPLATÍ.

Myšlienky Svätého otca - inšpirácie do ticha

Veľmi inšpiratívne sú nasledujúce myšlienky Svätého otca. Všimnime si ich, aby nám neušli:

1. Mladosť je skôr stav srdca než vek (čl. 34).
2. Stav srdca obnovuje prvotná láska. Aj v Cirkvi je to tak (čl. 34).
3. Cirkev je mladá, ak prijme Božie slovo a Ježiša v Eucharistii (čl. 35).
4. Mladosť sa dá načerpať z nadšenia mladých (čl. 37). (Poznámka autora úvahy: Hovorí sa, že do štyridsiatky sa pridržaj starých a po nej mladých! :-)).
5. Mladí môžu vnieť do Cirkvi krásu mladosti a môžu podnietiť tešiť sa z toho, že sa nezištne dáva a znova sa dobýva niečo nové (čl. 37).
6. Cirkev má byť spoločenstvo, ktoré fascinuje. A nadšenie sa šíri komunikáciou (čl. 38).
7. Ježiša treba predstaviť príťažlivým spôsobom (čl. 39).
8. Beda, ak sa z Cirkvi stane múzeum. V múzeu sa nedá celkom nadchnúť (čl. 41).
9. Balzam svätosti môže vyliečiť rany Cirkvi (čl. 49). (A môžete o tom hodiť reč).

Úloha do života znie: Porozmýšľajte, ako sa dá vytvoriť rodinný duch vo vašom okolí. Odhaľte, čo ho pomáha budovať a čo ho narúša. A nezostaňte len pri rozmyšľaní! :-).

Modlitba, ktorá vyplýva zo slov Svätého otca: Prosíme ťa Pane, oslobod' Cirkev od tých, čo ju chcú urobiť starou... Ale prosme aj za to, aby sme si nemysleli, že ju obnovíme prispôbením sa svetu. Pane, daj nám odvahu otvoriť sa tvojmu mladému Duchu. A ty Mária, Matka mladých, oroduj za nás i za mládež.

VZDELÁVANIE

ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ KATECHÉZY DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

Mgr. Katarína Brezová

Úvod

Dôležitosť katechézy detí v predškolskom veku

Na dôležitosť raného detstva pre psychický aj fyzický vývin človeka dnes upozorňujú mnohí psychológovia. Vývinová psychológia poukazuje na rolu raného detstva pri formovaní vzťahových väzieb, ktoré ovplyvňujú celý život človeka.

Do 6 roku dieťaťa sa formuje základ kognitívnych schopností, emočnej inteligencie, prichádza k prudkému rozvoju motoriky, reči, pamäte, predstavivosti a schopnosti sebaovládania. Prichádza tiež k sebauvedomeniu (uvedomeniu si vlastnej identity) a dieťa vstupuje do socializačného procesu. I Všetky tieto zmeny sú zásadné a ovplyvňujú neskorší život človeka. Je preto vhodné nastoliť si otázku, či predškolský vek nie je kľúčový aj v oblasti uvádzania detí do kresťanského života a či by tomuto veku nemala byť venovaná osobitná pozornosť v procese katechizácie.

Všeobecné direktórium pre katechizáciu poukazuje na dôležitosť tohto obdobia (kurziva pridaná):

VDK 177: „Keď sa na toto vekové obdobie (...) pozeráme očami viery i rozumu, zisťujeme, že vlastní milosť počiatku života. (...) Dieťa, ktoré sa darom krstu stáva Božím dieťaťom, Kristus vyhlasuje za privilegovaného člena Božieho kráľovstva. Dnes možno viac než v minulosti dieťa z rôznych dôvodov vyžaduje plnú úctu a pomoc v jeho požiadavkách ľudského a duchovného rastu, a to aj prostredníctvom katechézy, ktorá nikdy nesmie chýbať kresťanským deťom.“²

VDK 178: „Predškolský a mladší školský vek, oba chápané podľa ich osobitostí, predstavujú čas prvej socializácie a ľudskej a kresťanskej výchovy v rodine, v škole a v kostole: sú rozhodujúcim momentom pre najbližšiu budúcnosť viery.“³

G. Milanesi napísal: „Viera dieťaťa je špecifická. Nedá sa hodnotiť podľa viery dospelého.“⁴ Táto krátka správa ponúka prehľad základných východísk katechézy detí predškolského veku. Nasledujúce body však zďaleka nevyčerpávajú danú tému. Majú za cieľ pozývať čitateľa k ďalšiemu bádaniu a hlavne k pozorovaniu samotných detí a k odpovedi na ich nevyslovenú prosbu: „Pomôž mi, aby som sa priblížil k Bohu sám.“⁵

I. Katechéza sa buduje na kerygme

Kerygma - z gr. slova: zvesť, posolstvo, kázanie, radostná zvesť.

Treba rozlišovať kerygmu a katechézu. Na základe Nového zákona môžeme povedať, že „hlavný obsah kerygmy sa musí zhodovať s „podstatou“ kresťanského posolstva, t.j. so základnými prvkami viery.“⁶

Čo je teda hlavným obsahom kerygmy?

- „Božie skutky v dejinách spásy,
- Kristova smrť a jeho vzkriesenie,
- že Božie kráľovstvo je už prítomné,
- že Božie kráľovstvo sú pokrstení a veriaci žijúci v Cirkvi.

Inými slovami, kerygma ohlasuje zásah Boha do histórie a manifestáciu jeho kráľovstva. Stredobodom kerygmy je ohlásenie vzkriesenia a vlády Ježiša Krista. Môžeme teda povedať, že kerygma predchádza katechézu alebo je prvou časťou katechézy. Katechéza sa buduje na kerygme.“⁷

Katechéza je teda vysvetlením a výkladom kerygmy. Musí jej však predchádzať prvotné ohlasovanie radostnej zvesti (kerygmy), ktoré má moc vzbudiť radostnú odpoveď, prijatie viery a jej integrovanie do života človeka.

PRÁVE ČAS RANNÉHO DETSTVA SA ZDÁ BYŤ PRIVILEGOVANÝM ČASOM PRIJATIA A INTEGROVANIA KERYGMY.

Sofia Cavalletti (medzinárodne známa biblistka a členka komisie, ktorá pripravila Smernice pre omše za účasti detí) poukazuje na vzťah dieťaťa s Bohom, ktorý predchádza intelektuálnemu veku a ktorý je zakorenený hlbšie než len v samotnom intelektu - zakladá sa na hlbkej, existenciálnej úrovni. Dieťa sa nerodí na svet ako tabula rasa, ale intuitívne vníma duchovno ako niečo, čo pozná a čo mu je známe. Cavalletti na základe viac ako 50 ročného pozorovania detí hovorí o schopnosti detí „vidieť Neviditeľné, takmer akoby bolo hmatateľnejšie a skutočnejšie než bezprostredná skutočnosť.“⁸

Popisuje množstvo situácií, v ktorých deti predškolského veku prejavili duchovnú intuíciu hodnú veľkých teológov. Intuíciu, ktorá nevychádzala z ich naučených vedomostí alebo z analytického uvažovania, ale vyvierala akoby z jadra ich osobnosti, v ktorom sú spojení s transcendentným Bohom. Cavalletti to vyjadruje takto: „Náboženská skúsenosť je vo svojej podstate vyjadrením lásky, a preto zvláštnym spôsobom zodpovedá prirodzenosti dieťaťa. Sme presvedčení, že dieťa potrebuje lásku viac než ktokoľvek iný, lebo samotné dieťa je bohaté na lásku. Potreba dieťaťa byť milované nezávisí ani tak od nedostatku, ktorý potrebuje zaplniť, ako skôr od bohatstva, ktoré hľadá čosi, čo mu zodpovedá.“⁹

A keďže kresťanstvo je založené na Osobe a udalostiach, ktoré bez ohlasovania nemôžu byť známe, práve rané detstvo sa zdá byť privilegovaným časom zoznámiť deti so zdrojmi kerygmy: s Bibliou a liturgiou, prostredníctvom ktorých sa Boh zjavuje a hovorí k človeku. „V kontakte s Bohom dieťa zažíva nevyčerpatelnú lásku. A v kontakte s Bohom dieťa nachádza výživu, ktorú si vyžaduje jeho bytie, výživu, ktorú dieťa potrebuje pre svoj harmonický rast. Boh, ktorý je láska, a dieťa, ktoré si žiada lásku viac než mlieko svojej matky, sa tak navzájom stretávajú v osobitnom prirodzenom súlade.

Pri stretnutí s Bohom má dieťa radosť z naplnenia hlbkej potreby svojej osoby, autentickej životnej potreby.“¹⁰ Radostná zvesť o Božej iniciatíve k človeku (kerygma) ohlasovaná v čase, kedy nie je v popredí človeka analytické myslenie ale intuitívna otvorenosť voči Božej láske tak zodpovedá na autentickú životnú potrebu dieťaťa - potrebu byť milovaným. Na takomto základe prijatej kerygmy sa v čase rozvoja analytického myslenia dieťaťa prirodzene buduje katechéza - ako výklad a vysvetlenie kerygmy hlboko integrovanej do vzťahu lásky medzi dieťaťom a Bohom.

2. Kristocentrická katechéza

„Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa.“

(Jn 14,6)

V mnohých programoch pre deti predškolského veku je zvolená ako základ teocentrická katechéza, v popredí ktorej je Boh-Otec ako Stvoriteľ a ku Kristovi sa prichádza neskôr. Táto katechéza nasleduje chronologický dejinný vývin udalostí a Božieho pôsobenia v nich. Deti sa tak zoznamujú s rozprávaním o stvorení sveta, o Adamovi a Eve, o Noemovej arche, o Dávidovi a Goliášovi atď.

Pýtame sa však, či udalosť Ježišovho vtelenia, smrti a vzkriesenia nie je centrom, ktoré dáva zmysel dejinám ako takým. Pýtame sa, či azda teocentrická metóda, ktorá sa zdá, že je väčšmi pozorná voči postupnosti dejín, nepostráda zmysel, ktorý v sebe tieto dejiny ukrývajú. Zdá sa nám, že fakt, že Boh ako človek vstúpil do dejín aby vykúpil človeka, je udalosťou, ktorá osvetľuje celé dejiny - minulosť, prítomnosť aj budúcnosť. Boh-Otec sa vtelil do Boha-Syna a povedal: „Ja som brána“ (Jn 10,9) a „Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa“ (Jn 14,6).

Kristocentrická katechéza je tiež základom kerygmatického ohlasovania, v ktorej centre je Kristovo vzkriesenie. Osoba Ježiša Krista osvetľuje všetko: Božie pôsobenie v dejinách od Starého po Nový zákon, ale aj Tradíciu a detaily cirkevného učenia. „Kristocentrizmus v katechéze neznamená iba to, že tajomstvo Ježiša Krista je v strede (čo je samozrejmé), ale že jeho základná úloha je aj v predstavení a vysvetľovaní celého zjaveného posolstva.“¹¹ Celé dejiny teda dostávajú zmysel cez tajomstvo Ježiša Krista, ktorého sme pozvaní spoznávať v prítomnosti nášho života a ktorého druhý príchod očakávame v dovršení dejín spásy. Ďalšou otázkou je, či sú deti predškolského veku schopné chápať starozákonné texty vo svetle dejín spásy.

Podľa výskumov a pozorovaní deti do 6 rokov nemajú potrebnú časovú predstavivosť a historickú citlivosť, aby boli schopné pochopiť teologický obsah starozákonných textov. Prijímajú ich ako naratívne príbehy - rozprávky (napr. príbeh o Noemovej arche), ktoré takto zostávajú ochudobnené o teologický zmysel. Takto prijatý a integrovaný text sa neskôr len ťažko rozvinie do plného teologického bohatstva a bude si vyžadovať postupné zbavovanie sa nánosov nahromadených za roky počúvania týchto textov vo forme rozprávok. Starozákonné texty je preto vhodné zaradiť až vtedy, keď deti budú schopné časovej predstavivosti a až po predstavení historických súvislostí a spôsobu čítania Starého zákona.

Navrhujeme preto, nech je katechéza detí predškolského veku vždy kristocentrická. Deti si v prvom rade potrebujú budovať dôverný vzťah s Ježišom, ktorý je „brána“. Takto budú mať otvorenú cestu pre neskoršie zoznamovanie sa so Svätým písmom, ale už v kontexte ich vybudovanej dôvery ku Kristovi, ktorý osvetľuje celé Zjavenie.

3. Ježiš - Dobrý pastier

„Ja som dobrý pastier.“ (Jn 10,11)

Čas raného detstva je časom budovania základných vzťahových väzieb, ktoré sú konštitutívne pre celý život človeka. Psychoanalytik Erik Erikson prišiel na to, že dieťa si v ranom detstve cez vzťah k matke buduje tzv. bazálnu dôveru. Keď je táto potreba naplnená, dieťa je schopné vstupovať aj do ostatných vzťahov s dôverou a buduje si dôveru k svetu ako takému. Na základe bazálnej dôvery vníma svet ako bezpečné miesto a vstupuje do vzťahov s inými ľuďmi s dôverou.¹²

Aký obraz Ježiša najviac zodpovedá tejto prirodzenej potrebe dieťaťa budovať si bazálnu dôveru; potrebe byť v bezpečí, patriť niekomu, mať niekoho, kto sa o mňa vždy postará? Cavalletti na základe viac ako 50 ročného pozorovania detí z rôzneho socio-kultúrneho prostredia tvrdí, že je to práve postava Ježiša - Dobrého pastiera. Cavalletti opisuje nadšenie, s akým malé deti reagujú na toto podobenstvo - ako keby tým chceli povedať: „Na toto sme čakali!“

„Témy, ktorým sa obsírne venujeme, lebo práve tie sú pre deti najočarujúcejšie, sú predovšetkým osobná láska a ochranná prítomnosť Dobrého pastiera. Každú jednu ovcu volá po mene, každú dôverne pozná, aj keď je oviec veľa. Takto sa utvára vzácný vzťah; ovce viaže k pastierovi stále tesnejšie puto lásky. Pastierov hlas je mocný a vrcholne trpezlivý; neúnavne volá a dolieha aj k ovciam, ktoré sú ďaleko, za ovčincom. Pastier pozná potreby svojich oviec: vedie ich na dobré pastviny, kráča pred nimi, aby im ukázal cestu a ako prvý čelil prípadnému nebezpečenstvu. Takto sú ovce so svojim Dobrým pastierom v bezpečí a v pokoji. Vedia, že ich niekto chráni, dokonca i v nebezpečenstve.“¹³

Ďalším vhodným rozšírením tohoto podobenstva je podobenstvo o stratenej (alebo lepšie povedané „nájdenej“) ovečke. Je dôležité, aby sme z tohoto podobenstva vynechali akúkoľvek morálnu odvolávku. To, čo je v popredí, je vzťah Dobrého pastiera ku svojim ovciam. Dobrý pastier, ktorý ide hľadať svoju ovečku, má veľkú radosť, keď ju nájde, vezme ju na plecia, privedie späť do ovčince a volá ostatné ovečky, aby sa spolu radovali. Deťom nie je hneď samozrejmé, že ovce sme my, ľudia. Je dôležité nechať tento objav na deti samotné. Ak by sme im to prezradili, pripravili by sme ich o vzácný ahamoment radostného objavu. Deti sa k tomuto podobenstvu rady opakovane vracajú.

ZDÁ SA, ŽE STAROSTLIVÁ A OCHRAŇUJÚCA LÁSKA DOBRÉHO PASTIERA JE NIEČO, ČO REZONUJE S TÝM, ČO DETI V PREDŠKOLSKOM VEKU POTREBUJÚ NAJVIAC - BEZPEČIE A DÔVERU.

Vzťah postavený na takomto základe vytvára „bazálnu dôveru“ vo vzťahu k Bohu. Dôveru, na ktorej môže rásť dôverujúca viera. Pre staršie deti je toto podobenstvo tiež zaujímavé, avšak nereagujú naň už s takým očarením a neprejavujú záujem opakovane sa k nemu vracieť. Cavalletti navrhuje ako hlavné podobenstvo pre staršie deti obraz Ježiša - vínného kmeňa.

4. Morálna formácia

„... a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo.“ (1 Kor 13,3)

Vývojovo citlivé obdobie na morálku prichádza u dieťaťa až po 6. roku života, kedy je dieťa veľmi citlivé na spravodlivosť (fair-play) a začína sa zaujímať o správanie. Dieťa v predškolskom veku sa výslovne nezaujíma o správanie a preto preň nie je prirodzené prijímať priamu morálnu formáciu. Cavalletti opisuje príhodu jednej katechétky, ktorá chcela deťom porozprávať podobenstvo o márnoträtom synovi. „Deti na toto podobenstvo reagovali jedine otázkou: ‚a čo sa stalo s prasatami?‘ Deti zareagovali jediným spôsobom primeraným

svojmu veku. Keďže sú v období citlivom na ochranu, zaujala ich len skutočnosť, že prasatá ostali opustené, a celá problematika hriechu a obrátenia im unikla.¹⁴

Morálka sa však netýka len správania a skutkov. Správanie a skutky človeka vyvierajú z celkového vnútorného nastavenia človeka; z toho, k čomu je celá osobnosť človeka naklonená. Ako rastlina, ktorá keď je zasadená pevne v zemi - prináša úrodu, tak aj dieťa, predtým, než začne klásť otázky v oblasti morálky, by malo byť pevne zakorenené vo svojom bytí. Svoju identitu by už v predškolskom veku malo mať zakorenenú v láske, tej ľudskej i Božej.

Neprimerané zásahy v oblasti morálnej náboženskej formácie vo veku, kedy ešte dieťa nie je zakorenené v bezpodmienečnej Božej láske by mohlo viesť k pokriveniu obrazu Boha ako sudcu, ktorý hľadá na správanie človeka a podľa toho ho prijíma a miluje alebo odsudzuje a trestá. Takého ponímanie Boha zakorenené u dieťaťa v čase, kedy sa tvoria základné koncepty pre život, by mohlo viesť k dlhodobému pokriveniu obrazu Boha, s akým sa stretávame u mnohých dospelých ľudí, ktorí majú strach z Boha, nedokážu prijať Božie milosrdenstvo alebo sa po spáchaní hriechu cítia odmietnutí Bohom. Cavalletti píše: „Zdá sa nám veľmi dôležité, aby staršie dieťa prežívalo svoje prvé problémy súvisiace so správaním vo svetle milovanej a radostnej skutočnosti. Keď si takto začína uvedomovať svoje nedostatky, žiaľ, ktorý pociťuje, bude plynúť z najlepšieho zdroja: z lásky k veľkému daru, ktorý dostalo. Staršie dieťa nebude otrokom, ktorý sa zdržiava konania určitých vecí zo strachu pred trestom, ale slobodným človekom, ktorému dáva silu láska.“¹⁵

Základnou potrebou mladšieho dieťaťa je teda byť milované ochraňujúcou a starostlivou láskou a na uspokojení tejto potreby sa zakladá morálny život staršieho dieťaťa. Láska vzbudzuje odpoveď lásky.

Dieťa, ktoré zažíva lásku a integruje ju do svojho života prirodzene odovzdáva túto lásku ďalej. Tvrdíme teda, že predškolský vek je časom nepriamej morálnej formácie a to cez prehlbovanie vedomia, že je bezpodmienečne milované a prijímané Ježišom - Dobrým pastierom.

5. Metóda znakov

„Zavolať ich k sebe a hovoriť im v podobenstvách...“ (Mk 3, 23)

Kresťanstvo nie je náboženstvom definícií, nedá sa vymedziť poučkou (l at. definiré - vymedziť). Naopak, je náboženstvom mystéria (l at. mysterium - tajomstvo), ktoré je zo svojej podstaty neobsiahnutelné, nedá sa uzatvoriť do poučiek a vysvetlení.

Metóda znakov je metódou Cirkvi: liturgia sv. omše je plná symbolov a znakov, ktoré nás otvárajú transcendentnu. Znak je vec, ktorá poukazuje na inú vec, ako je ona sama. Sviatosti nám cez sviatostné znaky sprostredkujú neviditeľné skutočnosti. Kresťania sa neustále učia tieto znaky „čítať“, ponáraj sa stále viac do ich významu a tým sa približovať neviditeľným skutočnostiam na ktoré odkazujú. Túto metódu používal aj Pán Ježiš, keď vyučoval v podobenstvách.

PODOBENSTVÁ MAJÚ NEVYČERPATEĽNÝ VÝZNAM, KTORÝ PREHOVÁRA KU KAŽDÉMU ČLOVEKU OSOBITNÝM SPÔSOBOM.

Pri katechéze sa zameriavame na biblické a liturgické znaky. Pri liturgii k nám napríklad osobitným spôsobom prehovárajú gestá,

ktoré robí kňaz na sv. omši: zmiešanie vody a vína v kalichu; gesto vzývania Ducha Svätého, keď sa ruky kňaza pohybujú smerom zhora - nadol; gesto doxológie - chválospev Bohu Otcovi, keď sa ruky kňaza pohybujú smerom zdola - nahor; gesto pozdravenia pokoja a iné. Pri sviatostiach sú to znaky ako napríklad svetlo zo sviece Paškál, krstné rúcho alebo gesto liatia vody. Všetky tieto znaky majú svoju osobitnú „reč“ - odhaľujú transcendentno prostredníctvom jazyka, ktorý je primárne vizuálny. Znak rozširuje schopnosť človeka „vidieť“ Neviditeľné. A túto schopnosť by sa mali deti učiť už od najmladšieho veku. Pri biblických znakoch majú osobitné postavenie podobenstvá. Tie poukazujú na konkrétny jav nášho hmatateľného sveta, ktorý poukazuje na inú realitu, ktorá sa pred nami otvára. „Keď svätý Hieronym hovorí o podobenstvách, používa obraz orecha zavretého v škrupine. Mohli by sme pridať aj obraz drahokamu vloženého do krabíčky a zabaleného do mnohých vrstiev papiera. Nedokážeme sa hneď dostať k jeho chutnému či vzácnemu obsahu. Podobenstvá majú akoby fasádu, za ktorou sa skrýva dom s mnohými miestnosťami. Musíme doň vstúpiť pomaly, s ľahkým krokom a s úctou.“¹⁶ Ak je teda osobitnou vlastnosťou podobenstva to, že naznačuje inú skutočnosť s cieľom vytvoriť priestor pre osobné bádanie, vysvetlenie podobenstva by teda znamenalo zničiť jeho didaktickú múdrosť. Sofia Cavalletti píše: „Vysvetľovať podobenstvá znamená zatvoriť ich do daného výkladu a udusiť ich nevyčerpatelnú vitalitu. Znamená to vopred zabrániť čitateľovi dosiahnuť osobný objav. Vysvetľovať podobenstvá je ako pripichnúť motýľa špendlíkom. Krídla síce stále má, no motýľ už nedokáže lietať.“¹⁷

Deťom v predškolskom veku predstavujeme podobenstvá o Božom kráľovstve, ktoré predstavujú prvky zvlášť príťažlivé pre detský vek: kvas, ktorý spôsobí, že cesto narastie; malinké horčičné zrnko, z ktorého narastie veľký strom; kupec, ktorý nájde vzácnu perlu

a od radosti všetko predá a kúpi ju; človek, ktorý nájde vzácny poklad, všetko predá a kúpi celé pole. Všetko toto predstavuje pre deti stretnutie s realitou, ktorá je pre ne fascinujúca a ktorá pred nimi otvára nový transcendentný svet Božieho kráľovstva, ktoré je okolo nás i v nás. Deťom tieto podobenstvá nevysvetľujeme ale pomocou otázok v nich vzbudzujeme údiv a žasnutie: „Ako je možné, že z takého malinkého zrnka vyrastie taký veľký strom? Aká je to sila, čo v ňom pôsobí? Ako je možné že taký malinký kúsok kvasu prekvasí celé cesto?“

Dieťa je pozvané do uvažovania nad tajomstvom Božieho kráľovstva, ktoré sa v ňom bude po celý život prehlbovať.

Vidíme, že metóda znakov neznamená ochudobniť deti o vysvetlenie, ale naopak, obohatiť ich o možnosť vlastných objavov.

METÓDA ZNAKOV JE AKO BRÁNA, KTORÁ PRED DEŤMI OTVÁRA NEVYČERPATEĽNÉ BOHATSTVO VIERY.

Záver

Táto krátka správa má za cieľ poskytnúť čitateľovi základné nástroje ako pomôcť dieťaťu budovať si osobný vzťah s Bohom. Vzťah, ktorý vždy začína kerygmou - radostnou zvesťou o milujúcom Bohu a jeho kráľovstve. A aký vzťah je pre dieťa v predškolskom veku prirodzenejší, než vzťah Dobrého pastiera k svojim ovečkám? V tomto podobenstve dieťa nachádza potrebnú výživu, ktorú v tomto veku najviac potrebuje - starostlivosť a ochranu. Takýto vzťah je základom, na ktorom sa neskôr prirodzene buduje morálna formácia dieťaťa, zakorenená na vzťahu dôvery, prijatia a lásky.

[Pokračovanie na nasledujúcej strane]

pozoruj text

Treba vedieť prijať text taký, aký je. Nie je to zrkadlo, ktoré mi odráža môj obraz, alebo to, čo sa mi páči. Je skôr oknom, cez ktoré pozorujem a poznávam. Niekoľko rád, ktoré uľahčia poznávanie:

- pozri sa na začiatok a koniec textu (niekoľko veršov). Všimni si, čo sa odohráva, aká zmena nastala medzi začiatkom a koncom
- všimni si miesta, o ktorých sa hovorí
- všimni si osoby v texte a ich vzťahy:
  - kto sa zdá byť hlavnou postavou?
  - čo hovorí? alebo čo robí?
  - kto je s ňou? Kto je proti nej? Kto jej pomáha?
  - kto je aktívny? Kto je pasívny?
- pospájaj slová textu, ktoré sú z rovnakej "rodiny", ktoré sa týkajú tej istej témy. V každom texte sa častokrát hrá jeho autor hrá s niekoľkými presnými "rodinami" slov
- všimni so kontrasty a rozdiely, ak existujú

zbieraj informácie aj mimo textu

Informácie, ktoré poskytujú odborníci ti môžu pomôcť hlbšie poznať text:

- čítaj poznámky, ktoré sa nachádzajú pod textom vo Svätom písme (význam slov kedysi používaných, "literárne spojenia", priblíženie textov)
- ak je to možné, pomôž si aj inou odbornou literatúrou (exegézy, biblické slovníky)

pýtaj sa na text

Pretože evanjeliá boli napísané po Veľkej noci veriacimi pre veriacich, pokús sa všímať si:

- udalosť života Ježiša alebo jeho učeníkov, o ktorých tento text hovorí
- vieru vo Vzkrieseného Krista, ktorá je tu vyjadrená jasne alebo skryto
- nádej, ktorú text vzbudzuje
- pre akú potrebu kresťanov bol tento text napísaný a uchovaný
- priame alebo nepriame narážky na Starý zákon

Pri textoch Starého zákona si všimni:

- históriu Izraela alebo udalostí, o ktorú sa text opiera
- vieru v Boha - Osloboditeľa, ktorá je vyjadrená jasne alebo skrytým spôsobom
- pre akú potrebu veriacich bol tento text napísaný a uchovaný
- priame alebo nepriame narážky na iné texty Starého zákona

privlastni si text

(a jeho zmysel pre súčasnosť)

- na základe pozorovaní v prvých štyroch etapách, pokús sa poukázať v čom spočíva radostná zvesť, ktorá sa v texte nachádza
- ako môže táto radostná zvesť, toto svedectvo viery iných pomôcť mojej vlastnej viere?
- ako iným spôsobom (inými slovami) preložiť tento starý text, aby ho pochopili tí, ktorí sú okolo mňa?
- necítim potrebu doplniť, prípadne opraviť dojmy, predstavy poznačené v prvej etape?
- k akej modlitbe by ma mohol tento rozoberaný text inšpirovať?

(Spracované podľa: ThDr. Jozef Šelunga, Biblická katechéza dospelých mládeže, Nitra 1999)

Viac informácií o metódach čítania Božieho slova alebo aj o Roku Božieho slova nájdete na www.dku.abuba.sk

"KRISTOVO SLOVO NECH VO VÁS BOHATO PREBÝVA"

KOL 3,16

Katechéza malých detí je stretnutie dvoch tajomstiev: tajomstva Boha a tajomstva dieťaťa. Keď predstupujeme pred dieťa, mali by sme si byť vždy vedomí našej úlohy „neužitočného sluhu“, sprostredkovateľa, ktorého úlohou je pomôcť dieťaťu nadviazať vzťah s Bohom. No vo chvíli, kedy sa tento vzťah vytvorí, úlohou katechéty je stiahnuť sa do úzadia a dať priestor jedinému pravému Učiteľovi. Len takto môžeme odpovedať na tichú prosbu dieťaťa: „Pomôž mi, aby som sa priblížil k Bohu sám.“¹⁸.

Použitá literatúra:

- 1 Por. Z. Matějček, Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte (Grada Publishing: Praha, 2006)
- 2 Kongregácia pre klerikov, Všeobecné direktorium pre katechizáciu (Spolok svätého Vojtecha: Trnava, 1999), 189
- 3 Tamže, s 190
- 4 G. Milanesi, Psicologia della religione (Turín-Leumann: LDC, 1974), s. 76
- 5 S. Cavalletti, The Religious Potential of the Child (Liturgy Training Publications: Chicago, 1992), s. 62.
- 6 J. Kutarňa, Id'te a ohlasujte (Saleziánske katechetické stredisko: Bratislava, 1994), s. 15
- 7 Tamže, s. 16
- 8 S. Cavalletti, The Religious Potential of the Child (Liturgy Training Publications: Chicago, 1992), s. 43
- 9 Tamže, s. 44
- 10 Tamže, s. 45
- 11 J. Kutarňa, Id'te a ohlasujte (Saleziánske katechetické stredisko: Bratislava, 1994), s. 86
- 12 por. E. Erikson, Životní cyklus rozšířený a dokončený (Portál: Praha, 2015)
- 13 S. Cavalletti, The Religious Potential of the Child (Liturgy Training Publications: Chicago, 1992), s. 65-66
- 14 Tamže, s. 151
- 15 Tamže, s. 154
- 16 Tamže, s. 161
- 17 Tamže, s. 162
- 18 Tamže, s. 62

AKTUALITY

inšpirácie k poznávaniu Svätého písma

V rámci tejto rubriky Vám postupne chceme predstaviť niekoľko inšpiratívnych metód na čítanie a uvažovanie nad Božím slovom, zároveň aj na jeho poznávanie.

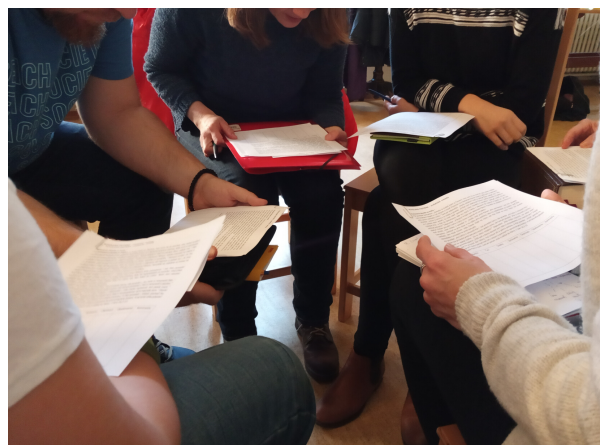
METÓDA KIGALI

Táto metóda sa vytvárala postupne počas biblických stretnutí v Afrike. Jej záverečná podoba sa sformulovala počas národného stretnutia katechéto v Kigali, hlavnom meste Rwandy. Odtiaľ pochádza i jej meno. Metóda je vhodná najmä pre texty evanjelia alebo Skutkov apoštolov. Tiež sa môže použiť pre úryvku Starého zákona.

prvý kontakt s textom

- *prečítaj si nahlas vybranú pasáž a to dvakrát*
- *po prečítaní si čím skôr poznač tvoje prvé dojmy (to, čo sa ti páči, nepáči, čo ťa necháva ľahostajným)*

[Pokračovanie na nasledujúcej strane]

AKTUALITY

VEDOMOSTNÉ BIBLIČKÉ SÚŤAŽE

BIBLIČKÁ OLYMPIÁDA *organizovanie Biblickej olympiády 2019/2020 rušíme*

Stanovisko KPKC k Biblickej olympiáde 2019/2020: Z dôvodu súčasnej krízovej situácie spojenej so šírením nákazy koronavírusom na Slovensku a zodpovedného prístupu k nášmu zdraviu a zdraviu tých, s ktorými sa stretávame, organizovanie Biblickej olympiády 2019/2020 rušíme. Po zasadnutí členov tímu prípravy BO Vás budeme informovať o budúcom ročníku a jeho špecifikách. Je nám ľúto, že tentokrát sa olympiáda, aj keď sme sa na ňu veľmi tešili, neuskutoční. Veríme, že Pán Boh to obráti na dobré a všetky vedomosti Vašich žiakov dokážeme spoločne zúžitkovať v praktickom živote. Všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do prvého školského kola odovzdajte našu vďaku a pozdrav. Mgr. Roman Vitko, PhD., riaditeľ KPKC, n.o.

BIBLIA PRE VŠETKÝCH *Biblická súťaž je do odvolania zrušená*

Obom súťažiam predchádzala celoročná príprava a s ňou aj ponuka pracovných listov vychádzajúcich z Jánovho evanjelia. Chceme Vás informovať, že pracovné listy budú v našej ponuke vychádzať aj naďalej, končiac poslednou 21. kapitolou evanjelia podľa Jána.

VÝTVARNÁ BIBLIČKÁ SÚŤAŽ

BIBLIA OČAMI DETÍ A MLÁDEŽE

školské kolá:	28.februára.2020
vyhodnotenie školských kôl:	6.marca 2020
diecézne kolo:	20.marca 2020
celoslovenské kolo:	24.apríla 2020

Keďže na úspešný priebeh výtvarnej súťaže nepotrebujeme osobné stretnutia, súťaž pokračuje. Ďakujeme za všetky výtvarné diela, ktoré ste nám poslali. Mená víťazov včas oznámime a víťherné diela zašleme na celoslovenské kolo.

**VIAC INFO NÁJDETE
NA WWW.DKU.ABUBA.SK**

METODICKÝ LIST NA VEĽKÚ NOC

Inšpirácia na hodinu náboženskej výchovy
pre deviatakov

PUSTI ZMRŤVYCHVSTALÉHO JEŽIŠA DO SVOJHO ŽIVOTA. HOCI SI SA MU VZDIALIL, UROB ASPOŇ KROK K NEMU. ČAKÁ ŤA S OTVORENOU NÁRUČOU.

sv. otec František

Podnety na prehĺbenie témy

- stručne predstaviť dejiny spásy (Boží plán s ľudstvom, narušenie hriechom a Božia záchrana)
- Božie zásahy v dejinách ľudstva ako predobrazy Veľkej noci
- chronológia veľkonočných udalostí
- postupné odhaľovanie tajomstva Veľkej noci počas 40 denného zjavovania sa Ježiša („Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy? A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. (Lk 24,26-27)
- deň slávenia Veľkej noci a vypočítanie dátumu
- veľkonočné Trojdnie
- Eucharistia ako pamiatka Kristovej Veľkej noci
- slávenie Veľkej noci u kresťanov a u židov

Podnety k individuálnemu uvažovaniu

- zomrel ti už nejaký blízky človek? Myslíš, že je už nadobro preč?
- myslíš si, že dobrý Boh na neho mohol abudnúť?
- dokážeš si predstaviť, že ten človek má nový život - v novej realite pri Bohu?
- ako sa Ježišovým zmŕtvychvstaním zmenil svet?
- prečo sa Ježiš nazýva aj Kristus?
- prečo si Ježiš zvolil pre svoju smrť a zmŕtvychvstanie práve sviatok židovskej Veľkej noci?
- vrátil sa Ježiš svojim zmŕtvychvstaním do rovnakého telesného stavu, v ktorom žil počas svojho pozemského života?
- aké dôkazy existujú o Ježišomom zmŕtvychvstaní?
- čo musíš urobiť, aby si mal účasť na Ježišomom vykúpení?
- aký je zmysel nedele? Ako ju svätíš ty? Ako by si ju mohol svätiť?
- ako prebieha liturgia veľkonočného Trojdnia?
- aký je zmysel slávenia eucharistie z pohľadu Veľkej noci? (KKC 1362-1367)
- čo pre teba znamená svätá omša?
- ako sa volá príprava, ktorá predchádza Veľkej noci? Aký má význam? Ako si ju prežil?
- prečítaj si Jn 13 a skús sa vžiť do atmosféry poslednej večere

Modlitba

modlitba desiatku sv. ruženca - Ktorý slávne
vstal z mŕtvych

Žalm 118 - Oslavujte Pána, lebo je dobrý

APLIKÁCIA
DO ŽIVOTA:

BOŽIE SLOVO

prečítam
si udalosti Veľkej
noci z Písma
Jn 13
Jn 18, 19, 20

AKTIVITA

aktívne sa zúčastním
na slávení
Veľkonočného
Trojdnia cez médiá

MODLITBA

poďakujem sa
Ježišovi
za milosť
vykúpenia

AKTIVITA

dobrovoľne sa
zúčastním
sv. omše cez médá
www.tvlux.sk
www.lumen.sk

AKTUALITY

CORONA-TIME A UČENIE NÁBOŽENSTVA

Chceme Vám, milí katechéti a učitelia náboženstva, prostredníctvom nášho webu ponúknuť návrh ako učiť náboženstvo a efektívne využiť "corona-time" a rodičom príležitosť rásť vo viere a poznávať Ježišovo učenie a Jeho život spolu so svojimi deťmi. Materiály pripravuje sr. Faustína Zaťková, FDC.

DOMA S JEŽIŠOM

ponuka biblických katechéz a podnetov
na prežívanie domácej liturgie

Ponúkame Vám biblické katechézy a kvízy k nedeľnému Božiemu slovu a podnety na prežívanie domácej liturgie, ktoré môžu byť inšpiráciou pre spoločný duchovný rast vo vašich rodinách aj farnostiach.

PO STOPÁCH SVÄTÝCH

relácia pre žiakov základných aj
stredných škôl

Dávame do pozornosti reláciu s názvom "Po stopách svätých", určenú pre žiakov základných aj stredných škôl. Relácia je vysielaná dvakrát v týždni, vždy v stredu a vo štvrtok o 13:00 hod. na internetovom rádiu "Rádio Mária Slovensko".

Autorkou relácie je Mgr. Andrea Polachová.

[VIAC INFO NÁJDETE NA WWW.DKU.ABUBA.SK](http://WWW.DKU.ABUBA.SK)